

(UKA2022/114) Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisinut inatsisip allangortinneqarnissaanut inatsisissatut siunnersuutip Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaat.

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

aamma

(UKA2022/132) Sullivimmi avatangiisit aammalu suliffimmi iluarisimaarinninneq pitsanngoriaateqarnissaanut suliniutit tigussaasut aallaavigalugit sulinngitsoortarneq qanoq annikillisarneqarsinnaaneranut Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisooqatigiit oqaaseqaatiliornissaa anguniarlugu Naalakkersuisut peqqusinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Oqaaseqaat suliniutit qanoq ataqatigiissaarneqassanersut atuutsinneqalissanersullu siunnersuutininik tunniussissaaq.

Inatsisartunut Ilaasortamit Anna Wangenheimimit, Demokraatit saqqummiunneqartoq

pillugit

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviassen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasooq

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Knud Mathiassen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Dines Mikaelson, Siumut

UKA2022-mi 11. oktobarimi siullermeerinninnerup kingorna siunnersuutit ataatsimiititaliamit misissorneqarput.

(UKA2022/114)

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Kalaallit Nunaanni Sullivimmi Avatangiisinut inatsit siunnersuutikkut nutarterneqassaaq. Inatsisinut tunngavigineqartunut nalunaarutit arlallit pioreersut ersarissaavigineqassapput. Tamatuma saniatigut siunnersuut ilaatigut ima imaqrpoq; sullivimmi tarnikkut avatangiisit ukkatarineqarnera patajaallisarneqassasoq, inatsisip aalajangersagaa siunertarineqartoq naapertorlugu erseqqissarneqassasoq, sullivimmi timikkut aamma tarnikkut avatangiiserineqartut inatsimmi ilaapput, suliffeqarfimmi isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit sulinermi malittarisassanik suliaqarneq, inatsisitigut pisussaaffik sullivimmik nalilersuinnermut (APV-mut) atatillugu suliffeqarfiup sullivimmi avatangiisit pillugit ajornartorsiutaanik piitsaaliuineq sammeneqarnerulernissaat, isumannaallisaaneq peqqinnissarlu pillugit suliffeqarfiup sulinerani sullivimmillu naliliinnermut malittarisassani piumassutsimikkut sulisut aalajangersimasut ilaatinneqassanngillat, sulisisit sanaartorfinni suliaqartitsisut sanaartortitsisoq suleqatigissavaat, naammagittaalliorsinnaanerup allangortinneqarnera, taamaalilluni nunatsinni suliffeqarfiit pillugit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup aalajangiineri pillugit siunissami naammagittaalliutit, Suliffeqarnermut ministeriamut (Beskæftigelsesministeriet) taarsiullugu, Sullivinni Avatangiisit pillugit Naammagittaalliortarfimmumut apuunneqartassapput, aamma Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmik unioqqutitsinermi akiliisitsinerup qaffasissusaa danskit sullivinni avatangiisit pillugit inatsisaata 2015-mi 2019-milu allanguutaa assigalugu qaffasissuseqalissaaq.

Inatsisartuni siunnersuummik siullermeerinninneq

Siullermeerinninnermi suliffeqarfinni allanguutit takkussuuttut malillugit sullivimmi avatangiisinut inatsisip tulluarsarneqarnissaata pingaaruteqarnera annertuumik isumaqatigineqarpoq. Taamaalilluni siunnersuut nalinginnaasumik taperserneqarluarluni.

Tusarniaaneq

Tusarniaanerup ingerlanneqarsimanera Suliffeqarnermut ministeriap ilanngussaq 3-mi nassuiaatigaa. Kalaallit Nunaanni 23. februaarimiit 8. apriliimut 2022-mi uku tusarniaavigineqarsimapput:

AK (Tjenestemanditut atorfillit peqatigiiffiat), Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasut, ASG, (Kalaallit Nunaani ilinniagartuut kattuffiat), Peqatigiiffik kalaallit meerartai, Global Dignity Greenland, Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiortut, IMAK (Ilinniartitsisut kattuffiat), KNAPK (aalisartut piniartullu peqatigiiffiat), Kalaallit Nunaani kommuneqarfiit, KRK INUA, Mind Your Own Business CSR, MIO, NPK

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Atortussat amerlangaatsiartut eqqartorneqarneri ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, soorlu Inatsisartut siullermeerinninneranni aamma oqaatigineqartoq. Ataatsimiititaliali siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit misissorneqarnerisa peqqissaartumik tulleriissaarluagaallutik aaqqissuulluagaaneri nersualaarutigissavaa (aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ilanngussaq 2-mi qupperneq 27-122). Immikkoortuni ataasiakkaani siullermik inatsit atuuttoq misissorneqariarluni, Ministeriap isumaliutai nassuiarneqariarlutik, kingorna immikkoortumut aaqqiissutissatut siunnersuutigineqartoq saqqummiunneqarpoq.

Aammattaq inatsisinut allannguutitut paasissutissiissutissanik, allannguutit nutaat kingunerisassaallu takussutissiaannik imalimmik, Suliffeqarnermut ministeria suliaqarniarloq ataatsimiititaliap maluginiarpa. Atortussat Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nittartagaanut ilineqarumaarput, kiisalu Suliffeqarnermut ministeriamiit inatsisinut allannguutit nutaat saqqummiunneqarneranni inatsisit pillugit nalunaarut ilanngunneqassaaq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisit pillugit inatsimmi malittarisassat atuuttut ajornanngitsumik paasiuminartumillu takuneqarsinnaalissallutik.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Kalaallit Nunaanni pisortat ingerlatsineranni, inuussutissarsiornermi imaluunniit innuttaasunut tamanna aningaasatigut imaluunniit piviusunngortitsinermi kingunerisassanik taasariaqartunik siunnersuut nassataqartussaangitsutut nalilerneqartoq oqaaseqaatini allassimavoq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup paasissutissat tunniussaat aallaavigalugit Justitsministeriap naatsorsuutigaa, Justitsministeriaqarfiup sinaakkutaasa iluaniitinneqarsinnaasussanik siunnersuut Justitsministeriap suliaqarfianut killilimmik aningaasartuuteqarnerulersitsissasoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaa

(UKA2022/132)

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Sullivimmi avatangiisit aamma sullivimmi iluarisimaarinninnerup pitsanngorsarneratigut napparsimalluni sulinngitsoortarnerup qanoq annikillisarneqarsinnaaneranut, qanorlu suliniutit atuutsinneqarnissaannik imaqartumik, Naalackersuisut peqquneqassasut Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit innersuussutitalinnik oqaaseqaammik suliaqassasut siunnersuuteqartup kissaatigaa.

Inatsisartuni siunnersuummik siullermeerinninneq

Siullermeerinninnermi siunnersuut taparserneqarluarpoq. Siunnersuut aamma Naalackersuisunit taparserneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Napparsimalluni sulinngitsoortarnerup annikillisarnissaanut Naalackersuisut sullivimmi avatangiisinut inatsit nutarterneranut atatillugu Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit ilanngullugit innersuussutaannik tusagaqarnissaat taparserneqarluartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Siullermeerinninnermi suliffeqarfinni suleqatigiinnermi pissutsit pitsanngorsaavigineqarsinnaasarlutillu oqimaagineqarsinnaasartut amerlasuut assigiinngitsullu oqallisigineqarput: sulisarnerup sivisussusaa, pimmatiginninneq, aqutsineq il. il. eqqartorneqarlutik. Ataatsimiititaliarli tunngaviusumik isumaqarpoq, Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit susasaqarfimmut suleriaasertik malillugu suliasamik suliasanilluunniit tulluarsorisaminnik ukkatariniakkaminnik siunnersuisoqatigiit namminneq toqqaajumaartut.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap oqaatigissavaa piffissamik suliffiusartumik sulinngiffeqartarnermullu tunngasunik malittarisassanik iluarsisuteqartarnerit sullivimmi avatangiisinut inatsisip avataatigut pisarmata. Sulinnermi avatangiisit pillugit inatsimmi aaqqiivigineqarsinnaasut ilaat Piffissaq qasuersaarfissaq aamma Ulloq unnuarlu sulinngiffeqarneq pillugit aalajangersakkat Sullivinni avatangiisit pillugit inatsimmi kapitali 8-mi malittarisassaqaartinneqartut eqqaassanngikkaanni - piffissaq suliffiusoq, uanilu sapaatip akunneranut piffissaq suliffiusoq, sapaatip akunneranut ullut suliffiusussat amerlassusaat il. il. suliffeqarnermi illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutini malittarisassaqaartinneqarput. Taamaaqataanik aamma sulinngiffeqarnerup qaqugukkut inissinnissaa taamaallaat killilimmik inatsisitigut malittarisassaqaartinneqarpoq. Taamaalilluni assersuutigalugu Sulinngiffeqarsinnaanissamut piffissamik qanoq katersaqarsinnaaneq sulinngiffeqarnerlu qanoq sivisutigissanersoq sulinngiffeqarnermut inatsisikkut malittarisassaqaartinneqarput. Assersuutigalugu sulinngiffeqarnermut piffissamut tunngatillugu inatsisikkut aalajangersarneqarsimavoq, "sulinngiffeqarneq pingaarneq" (minnerpaamik sapaatip akunneri pingasut atatiinnarlugit sulinngiffeqarneq) 1. februarimit 30. septemberimut sulisartumiit

piumaneqarsinnaavoq. Allatut oqaatigalugu tassa imaappoq, sulinngiffeqartarnejq sullivimmi avatangiisinut inatsimmi aalajangersarneqarneq ajorpoq.

Suliffigissaanerli pillugu siunnersuisoqatigiit sullivimmi avatangiisinut tunngasunuinnaangitsoq kisianni aamma nalinginnaasumik suliffeqarfeqarfimmu ilisimasaqarluartunik ilaasortanik katiterneqarnermikkut paasisimassutsiminnik ilisimasaminnillu tunniussaqaqtarsinnaanerat Naalakkersuisut pissutsinik sullivimmi avatangiisinut tunnganngitsuni kisianni attuumassuteqarsinnaasunik suliaqarnerminnut atatillugu atorluaasinnaanerat qulaatungaani naqissuserneqartut mattutissanngilaat. Taamaammat suliffeqarnermut tunngasunik suliniutinik aallartitsinissamik pilersaartilluni Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit peqataatinneqarnerusarnissaat ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigissavaa. Inatsisiliornissamut suliniutit pissutsinut piviusunut nunatsinni atuuttunut, tamatigit danskit europamiulluunniit atugaannut toqqaannartumik sanillinneqarsinnaangitsunut naleqqussaasinnaanermik qulakkeerinninnissaq siunertarineqarluni Siunnersuisoqatigiit peqataatinneqartarnerat ilaatigut pisinnaavoq.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit ilanngunneqarneri Naalakkersuisut tungaanniit aningaasaqarnermut killiliussat qaangerneqartussaassanngitsut siunnersuuteqartup ilanngullugu oqaatigaa. Naalakkersuisut tassunga oqaaseqaatissaqanngillat. Aammattaaq danskit aningaasaqarnermut inatsisaat aqqutigalugu Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit aningaasaliiffiqineqartarnerat ataatsimiititaliap maluginiarpa. 2014-miilli aningaasaliissutigineqartartut 300.000 koruuniusarsimapput. 2015-mi 298.000 koruunit atorineqarsimanerat eqqaassanngikkaanni, sinnerani aningaasaliissutit 30-70%-ii atorineqartarsimapput.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaa

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mariane Paviasen

Mariane Paviasen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Lars Poulsen

Lars Poulsen

Knud Mathiassen

Knud Mathiassen

Pele Broberg

Pele Broberg

Hans Aronsen

Hans Aronsen

Dines Mikaelen

Dines Mikaelen